ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 73

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ" ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1907

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνοι
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

Ο ΤΥΠΟΣ ΩΣ ΕΞΟΥΣΙΑ

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου ἐν σχέσει πρὸς εὐφρόσυνον συμβὰν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας προκήρυξις ἀπεργίας, ἀποτελεῖ γεγονὸς ἄξιον πολλῆς προσοχῆς καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀφορμῶν, αἵτινες προὐκάλεσαν αὐτὸ, καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως τοῦ Τύπου ἐν τοῖς σημερινοῖς χρόνοις.

Μεταξὺ τῶν μέσων πρὸς διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ Τύπος κατέχει σήμερον τὴν πρώτην θέσιν παρὰ τὰ σχολεῖα καὶ ἄλλα παρόμοια δημόσια ἱδρύματα. Ἐνῷ ὅμως τῶν τελευταίων τούτων ἡ λειτουργία καὶ ἡ δρᾶσις κανονίζονται ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὁ Τύπος ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐξουσίαν αὐτοτελῆ· τὸ Κράτος δὲν ἀναμιγνύεται πλέον εἰς τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ.

Ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς ταύτης τοῦ Τύπου πρὸς τὰς λοιπὰς μορφωτικὰς, ἐκ τοῦ Κράτους ἐκπορευομένας, δυνάμεις, συνάγεται ὅτι ὁ Τύπος, ὡς ἰδία παρὰ τὸ Κράτος ἐξουσία, ἀποτελεῖ ὀργάνωσιν καὶ ἐνέργειαν τόσῳ τελείαν καὶ λελογισμένην, ὅσον καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, ἐνῷ τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους παρεχόμενα μέσα οὐδένα ἕτερον ἐπιδιώκουσι σκοπὸν, φέρει ὁ Τύπος ἐν ἑαυτῷ προφανῆ ἀντίφασιν· θέλει μὲν νὰ δρᾷ ὡς στοιχεῖον ἐκπολιτιστικὸν, ἀποτελεῖ ὅμως συγχρόνως καὶ κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν. Τὴν μόνην ἐξαίρεσιν ἐν τούτῳ παρουσιάζει ὁ σοσιαλιστικὸς Τύπος εἰς ὅσας χώρας ἀνυψώθη ὁ κοινωνισμὸς εἰς ἰδίαν δύναμιν ἐν τῷ Κράτει· ἐκεῖ διατίθενται τὰ χρήματα ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν.

Ὡς ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης διαφορᾶς, ἔτι δὲ πλέον ὡς ἐκ τοῦ χειρισμοῦ τοῦ Τύπου πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ὑπὸ ἀνικάνων καὶ ἀσυνειδήτων, μετεβλήθη οὗτος ἐνιαχοῦ, ἀπὸ ἐκπολιτιστικῆς δυνάμεως, εἰς ὀλεθρίαν κοινωνικὴν δύναμιν.

Αἱ παρεκτροπαὶ αὗται τοῦ Τύπου προκαλοῦσιν εὐρείας συζητήσεις μεταξὺ τῶν κοινωνιολόγων περὶ τῶν ληπτέων μέτρων. Ἡ βιαία καταστολὴ τοῦ κακοῦ διὰ δημοσίας ὀργανώσεως τοῦ Τύπου ἀνήκει πλέον εἰς τὴν ἱστορίαν, διότι ὁ Τύπος, κληρονομία καὶ οὗτος τῶν περὶ ἐλευθερίας ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀπέκτησε τόσῳ βαθείας ρίζας, ὥστε ἡ διάσεισις αὐτῶν θὰ ἐπέφερε κλονισμὸν ἐπικίνδυνον εἰς τὸ ὅλον πολιτειακὸν καθεστὼς τῆς σήμερον. Ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἑλβετίᾳ ἱδρύθησαν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις ἰδιαίτεραι ἕδραι πρὸς μόρφωσιν δημοσιογράφων· ἀλλ' οὔτε ἐκεῖ ἐσταμάτησεν ἡ κατάπτωσις τοῦ καθημερινοῦ ἰδίᾳ Τύπου, οὔτ' ἐν Ἑλβετίᾳ ἀναμένεται σπουδαῖόν τι ἀγαθόν. Ὅθεν ἐν Γερμανίᾳ ὡς μόνον ἀντίδοτον κατὰ τῶν ἐπιβλαβῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐκτραχηλιζομένου Τύπου προτείνεται ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους μετάδοσις εἰς τὸν λαὸν ὡς οἷόν τε βαθυτέρας μορφώσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ ἀκίνδυνος εἰς τὸν κοινωνικὸν ὀργανισμὸν ἡ δρᾶσις τοῦ νοσοῦντος Τύπου.

Καὶ οὕτω μὲν σκέπτονται ἀλλαχοῦ περὶ ἀποτροπῆς τῶν κινδύνων, οὓς συνεπάγεται σήμερον πανταχοῦ ἡ κακῶς ἐννοουμένη ἐλευθερία, ἡ ἀκολασία μερίδος τινὸς τῆς ἐφημεριδογραφίας.

Ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὸ ζήτημα τὸ προκαλέσαν τὰς γραμμὰς ταύτας καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναπτυχθεῖσαν θέσιν τοῦ Τύπου ἐν τῷ σημερινῷ Κράτει, φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ἀποχὴ τοῦ καθημερινοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου ἀπὸ σπουδαίου κοινωνικοῦ γεγονότος, ἀποτελεῖ διὰ τὰς ἀφορμὰς αὐτῆς αὐτὸ τοῦτο ἄρνησιν καὶ ἀναίρεσιν τῶν ἀρχῶν, ὑφ' ὧν διέπεται καὶ λειτουργεῖ σήμερον ἡ μεγάλη αὕτη πολιτειακὴ δύναμις. Διότι, δεδομένου ὅτι ὁ Τύπος ἀνυψώθη καὶ παρ' ἡμῖν εἰς ἰδίαν αὐτοδιοικουμένην ἐξουσίαν παρὰ τὸ Κράτος, ἀπαγορεύεται πᾶσα κατάχρησις τῆς δυνάμεώς του ταύτης, πολλῷ δὲ μᾶλλον κατάχρησις εἰς προσωπικὰς τῶν ὀργανωτῶν αὐτοῦ ἀντεκδικήσεις. Εἶνε τὸ αὐτὸ, ὡς ἐὰν ἀνώτεροι δημόσιοι λειτουργοὶ, οἱ ἐπίσης διαχειριζόμενοι ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκπορευομένας ἐξουσίας, μετεχειρίζοντο τὴν δύναμίν των εἰς ἱκανοποίησιν προσωπικῶν συμφερόντων.

Τὸ δὲ σπουδαῖον τῶν γάμων μέλους τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι εἰς τὰ μοναρχικὰ, συνταγματικὰ ἢ μὴ κράτη καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ, εἴθισται νὰ μετέχῃ ὁ Τύπος, ἐκδηλῶν τὴν λαϊκὴν γνώμην, τῶν χαρμοσύνων ἢ λυπηρῶν γεγονότων τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας. Ἂν ἤθελεν ἀφαιρεθῇ καὶ αὐτὴ ἡ αἴγλη, μεθ' ἧς περιβάλλονται οἱ μονάρχαι, δὲν βλέπω τί ἀπομένει ἐκ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως ἐν ταῖς κοινοβουλευτικαῖς χώραις. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ πάλιν ὁ σοσιαλιστικὸς Τύπος ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν· συνεπὴς πρὸς τὸ δόγμα τοῦ σοσιαλισμοῦ ὅτι διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ δὲν εἶνε ἀπαραίτητος ἡ ὕπαρξις βασιλικῆς ἢ αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἧς αἱ ὑπέρογκοι δαπάναι βαρύνουσι τὸν λαὸν, ἀπέχει συστηματικῶς πάσης περιγραφῆς σχετικῆς πρὸς τὴν Αὐλήν. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν, ὡς γνωστὸν, δὲν ὑπάρχει ἀκόμη Τύπος τοιαύτας ἐξυπηρετῶν ἰδέας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1907.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος
δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΕΡΡΙΚΟΥ DERNBURG

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΕΝ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩι

Διάλεξις ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 Μαρτίου 1894 τῆς «Ἑταιρίας τῶν Νομικῶν» ἐν Βιέννῃ.

[Κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. *Πέτρου Θηβαίου*]

Ἀξιότιμος ὁμήγυρις

Ἡ ἐκτάκτως τιμητικὴ δι' ἐμὲ πρόσκλησις τοῦ προέδρου ὑμῶν ὅπως ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν ἀναπτύξω θέμα τι, μὲ κατέλαβεν ἀσχολούμενον περὶ τὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ Γερμανικοῦ ἀστυκοῦ Κώδηκος καὶ κατεχόμενον ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης ὑπὸ τῆς σκέψεως, ὅτι δόσις τις φαντασίας, ἔστω καὶ μικρά, δὲν εἶνέ τι δευτερεῦον διὰ τὸν νομοθέτην. Ἡ σκέψις μου αὕτη, ἀπετέλεσε τὴν πρώτην διὰ τὴν καταφατικὴν ἀπάντησίν μου παρόρμησιν. Τὴν στιγμὴν ταύτην αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παράσχω τὴν ἐπεξήγησιν, τίνος ἕνεκα τόσον ταχέως, ἴσως μάλιστα ταχύτερον τοῦ δέοντος, ἐδήλωσα ὅτι πρὸ ὑμῶν θὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς σημασίας τῆς φαντασίας ἐν τῷ δικαίῳ, προβαίνω δὲ εἰς τὴν ἐπεξήγησιν ταύτην, ἐν πλήρει διατελῶν γνώσει ὅτι διὰ τοῦ θέματος τούτου προκαλῶ τὴν κριτικήν, ἢ μᾶλλον προκαταβολικῶς ἔχω δυσμενῆ ταύτην.

Τί τὸ κοινὸν μεταξὺ φαντασίας καὶ δικαίου, ἀκούω τοὺς μὲν μετὰ περισκέψεως ἐρωτῶντας, τοὺς δὲ σκωπτικῶς ἐπιφωνοῦντας; Τί δύναται νὰ συνεισφέρῃ αὕτη εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ νοὸς τιθεμένους καὶ ὑπὸ τῆς λογικῆς ἐπεξεργαζομένους, τούτου δ' ἕνεκα σαφεῖς, συγχρόνως δὲ καὶ ὑπὸ τὴν βάσανον τῆς ἐφαρμογῆς ὑποβαλλομένους νομικοὺς κανόνας; Πρὸς τὰς ξηρὰς τοῦ νόμου παραγράφους, πρὸς τὴν πᾶν ἄλλο ἢ ἐμπνέουσαν τοῦ δικαστοῦ τράπεζαν καὶ τὰ κατάφορτα ἀπὸ τὴν κόνιν δικόγραφα, περὶ ἃ τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τούτου περιστρέφεται, ἡ φαντασία εἶνέ τι ξένον. Ἐν τῇ μουσικῇ βεβαίως πρωτοστατεῖ ἡ φαντασία καὶ εἰς ταύτην ἀναμφιβόλως ὀφείλεται ἡ ποίησις καὶ αὕτη κινεῖ τὸν χρωστῆρα τοῦ ζωγράφου καὶ ἐμψυσᾶ τὴν ζωὴν εἰς τὸ μάρμαρον καὶ τὸν χαλκόν. Ἀπὸ τὴν σφαῖραν ὅμως τοῦ δικαίου εἶνε ἀποκεκλεισμένη. Ἐκεῖ τὸ δεσμεῖν καὶ τὸ λύειν κατέχει ἡ λογική, ὑπὸ τῆς ὁποίας καλούμεθα, ἐπὶ τῇ βάσει ἐννοιῶν καὶ τῇ βοηθείᾳ νομικῶν διατάξεων, οἱονεὶ μαθηματικῶς, νὰ καταλήξωμεν εἰς ἀσφαλῆ καὶ ὡρισμένα, ἀντικειμενικὰ καὶ ἀπροσωπόληπτα συμπεράσματα. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν καὶ ὁ μέγας μαθηματικὸς καὶ φιλόσοφος, ὁ πατὴρ τῆς συγχρόνου κωδηκοποιήσεως τῶν ἐννοιῶν Leibniz, ἐθεώρει ὡς τὸ ἰδεῶδες τῶν μόχθων του τὴν συστηματικὴν τῶν νομικῶν κανόνων συλλογὴν καὶ τὴν ἐν πίνακι οὕτως εἰπεῖν ἀναγραφὴν τούτων.

Εἰς τοιαύτην ἀμηχανίαν καὶ στενόχωρον θέσιν ἕνεκα τῶν ἐρωτημάτων τούτων περιεχόμενος, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀναζητήσω περὶ ἐμαυτὸν προστάτην. Τίς δ' ἄλλος εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ὁ προστάτης μου οὗτος ἢ ὁ μέγας νομοδιδάσκαλος Ροδόλφος von Jhering, ἐν τῷ ὑπερόχῳ πνεύματι τοῦ ὁποίου τόσον ἁρμονικῶς συνδυάζονται συναίσθημα ἰσχυρὸν περὶ τῆς πραγματικότητος καὶ τῆς σκοπιμότητος, μετὰ ὀξύτητος λογικῆς καὶ ὑψηλῆς φαντασίας.

Μετ' ἀγαλλιάσεως ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν, τὸν οὐδὸν μόλις τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας πατῶν ὁ Jhering, ἐδημοσίευε τὸ πρῶτον τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Πνεῦμα τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου» σύγγραμμά του. Ἐνεφανίσθη τότε ὁ Jhering, εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ συναδέλφων του, ὡς ὁ Προμηθεὺς κεκλημένος νὰ μεταφέρῃ τὸ θεῖον πῦρ. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὑπὸ τῆς φαντασίας διαπνεομένων διανοημάτων του ἀνέζων αἱ μορφαὶ τῶν Ρωμαίων καὶ τὸ μυστήριον τοῦ δικαίου τῶν αἰώνων ὅλων ἐφαίνετο ἀποκαλυπτόμενον ὡς ὀργανισμὸς εὐρύτατον παρέχων τὸ ἔδαφος εἰς τὰς κατ' ἰδίαν βουλήσεις. Ἐκυριάρχησε δὲ τότε ἡ γνώμη, ὅτι διὰ τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐπραγματοποιήθη τελείως ἡ ἀπόλυτος τοῦ δικαίου ἰδέα.

Ζωηρὰ ἐπίσης μοὶ παραμένει ἡ ἐντύπωσις τῆς αὐθορμήτου καὶ ἀφελοῦς τοῦ Jhering μεταγνώσεως ἐν ταῖς ἀμέσως μετ' ὀλίγον ὑπὸ τὸν τίτλον «Aufsätze» μελέταις του, αἵτινες ἀναμφιβόλως ἀποτελοῦσι τὸν μαργαρίτην ἐν τῷ στέμματι τῆς Γερμανικῆς νομικῆς ἐπιστήμης. Ἐκεῖ ὁ Jhering ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐξεγέρσεως ἣν τὸ συναίσθημά του ὑπέστη ἐξ ἀφορμῆς εἰδικῆς περιπτώσεως καὶ ἐξομολογεῖται «ὅτι πᾶν ὅπερ ὡς ἄνθρωπος ἔχων συναίσθησιν τοῦ δικαίου καὶ ὡς νομικὸς ἔχων ἀντίληψιν τούτου αἰσθάνεται, αὐτὸ ἀντίκειται πρὸς ἐκεῖνο ὅπερ ἡ νομικὴ κρίσις ὑποδεικνύει ὡς λύσιν, ὅτι ἐπὶ ἑβδομάδας ὅλας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεύρῃ διέξοδον ἱκανὴν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν νομικήν του συνείδησιν».

Τὴν τελευταίαν ἑπομένως ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα *τί δέον νὰ εἶνε δίκαιον*, παρεῖχεν αὐτῷ ἡ δύναμις τῆς φαντασίας. Ὁ μετὰ νηφαλιότατος ὑπολογίζων, συστηματικῶς ἐργαζόμενος νοῦς, παρηκολούθει κατάκοπος καὶ ἀσθμαίνων. Κατ' ἄλλον τρόπον δυοχερέστατα ἀνακύπτουν αὐτοτελεῖς καὶ πρωτότυποι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι.

* * *

Τολμῶ ἑπομένως νὰ ὑποστηρίξω ὅτι *τὴν βάσιν παντὸς δικαίου ἀποτελεῖ ἡ φαντασία καὶ ὅτι αὕτη εἶνε τὸ ζωογονοῦν στοιχεῖον δι' οὗ τὸ δίκαιον γεννᾶται.*

Οἷος δὲ ἀκμαῖος ὀργανισμὸς τὸ δίκαιον. Ἐντὸς τῆς παλάμης του περικλείει ὁλόκληρον τὴν ἐξωτερικὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων, τῶν σωματείων, τῶν πολιτειῶν. Εἰς ἕκαστον, εἴτε ὡς ἄτομον εἴτε ὡς πολίτην, παρασκευάζει ἴδιον κύκλον δράσεως, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατ' οἰκείαν κρίσιν εἶνε ἐλεύθερος νὰ κινῆται. Ἐξευγενίζει τὴν προσωπικότητα τῶν κατ' ἰδίαν ἀτόμων καὶ προλειαίνει τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνθρωπότης ἐποικοδομεῖ τὴν ὑψίστην αὐτῆς ἀποστολήν.

Ἔργον *τῆς λογικῆς* εἶνε νὰ συστηματοποιῇ συνοπτικῶς τὸν ὀργανισμὸν τοῦτον. Ἡ λογικὴ αὕτη ἀναπτύσσει τοὺς κανόνας οἵτινες ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀπείρους ἐρωτήσεις αἵτινες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀπασχολοῦν τοὺς νομικούς. Ἡ λογικὴ αὕτη διαπλάσσει τὴν νομικὴν τέχνην ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τύχῃ τὸ δίκαιον ἀσφαλοῦς καὶ ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς καὶ συστηματοποιεῖ ἀναριθμήτους λεπτομερείας εἰς ἓν συνοπτικὸν ὅλον ὅπερ καλεῖται *σύστημα*.

Τοὺς θεμελίους ὅμως λίθους δὲν θέτει ἡ λογική. Ἀναλύει αὕτη καὶ συνδυάζει τὸ ὑπάρχον, ἀναπτύσσει δεδομένας σκέψεις, *πράγματι* ὅμως δὲν δημιουργεῖ.

Ὡρισμένην ἐπίδρασιν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ δικαίου ἤσκησαν ἄνευ ἀμφιβολίας καθ' ἁπάσας τὰς ἐποχὰς αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνεπίδεκτον ἐπίσης ἀμφισβητήσεως εἶνε, ὅτι κατ' ἀνάγκην διαφόρως διεπλάσθη ἑκάστοτε τὸ δίκαιον, ἀναλόγως πρὸς τὰς διαφόρους οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλο ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὑπῆρξε τὸ δίκαιον κατὰ τὴν κηνυγετικὴν καὶ ἁλιευτικὴν περίοδος τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλο χρῶμα ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ περιβληθῇ τὸ δίκαιον ὅταν ἡ ἀνθρωπότης μετέπεσεν εἰς τὴν ποιμενικὴν περίοδον καὶ οὐσιωδῶς ἔπρεπε νὰ μεταβληθῇ ὅταν τὰ ἔθνη ἀνῆλθον τὴν βαθμίδα τῆς γεωργικῆς περιόδου μέχρις ὅτου ἡ ἀκμὴ τῆς χειροτεχνίας καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου νέας διέπλασαν περὶ τοῦ δικαίου ἐννοίας καὶ ἰδέας.

Συνεπείᾳ τούτου ἀνευρίσκει τις ποιάν τινα ὁμοιότητα ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ δικαίου παρὰ διαφόροις λαοῖς οἵτινες οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχουν ἐν τῇ καταγωγῇ, οἵτινες οὔτε οἰκονομικῶς οὔτε πολιτικῶς συνδέονται, οἵτινες ὅμως εὑρίσκονται εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπίπεδον, ὡς ἡ συγκριτικὴ νομικὴ ἐπιστήμη διδάσκει.

Φυσικοὶ ὅροι, οἰκονομικαὶ συνθῆκαι, συμφέροντα κοινωνικῶν τάξεων καὶ ἀγῶνες τῶν αὐτῶν τάξεων, παρέσχον εἰς τὸ δίκαιον τὸ πρὸς ἀνοικοδόμησιν ὑλικόν.

Δὲν εἶνε ὅμως ὀρθὸν τὸ ἐπ' ἐσχάτων διδαχθὲν ὅτι κατέναντι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς μία μόνη ὑπάρχει ἐπιστημονικὴ ἄποψις, ἡ ἄποψις τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας.

Ἡ *ἀπομικότης* τῶν λαῶν ὡς καὶ τῶν κατ' ἰδίων ἀτόμων εἶνε μυστήριον εἰς ὃ ὁ νοῦς οὔτε εἰσέδυσεν οὔτε θὰ εἰσδύσῃ. Ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας φαντασίας καὶ τοῦ διαφόρου συναισθήματος τῶν κατ' ἰδίαν λαῶν προσλαμβάνουν ἰδίαν μορφὴν καὶ ἴδιον χρῶμα καὶ ἰδιάζοντα χαρακτῆρα οἱ μεγάλοι θεσμοὶ τοῦ γάμου, τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, τῆς Βασιλείας. Τὰς ρίζας αὐτῶν ἀκλονήτους ἔκτοτε οἱ θεσμοὶ οὗτοι βαθύτατα συγκρατοῦσιν εἰς ἔθιμα ἐποχῶν ὧν ἡ μνήμη ἴσως καὶ νὰ μὴ ὑφίσταται.

Η ΠΡΟ 9 1)2 ΕΤΩΝ ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Ἀφοῦ ἡ «Δικαιοσύνη» ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτῆς ἀποστολῇ ἀνεκίνησεν ἐν τοῖς τελευταίοις δυσὶν αὐτῆς φύλλοις τὸ ζήτημα τῆς ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὁριζούσης χρόνον παύσεως πληρωμῶν πτωχεύσαντος ἐμπόρου τὴν 10 Μαΐου 1898, καὶ τοῦ ζητήματος ἐπελήφθη καὶ ὁ ἡμερήσιος τύπος, ἡ δὲ «Ἀκρόπολις» ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς τῆς 25 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. προκαλεῖ τὴν «Δικαιοσύνην» εἰδικεύουσα τὸ ζήτημα νὰ γνωρίσῃ, ἂν πράγματι ἢ μὴ ὑφίστατο ἔκτοτε παῦσις πληρωμῶν. Θὰ ἐπιτρέψητε εἰς ἐμὲ ὡς γνώστην τῆς ὑποθέσεως ταύτης, θιγούσης σπουδαίως τὰ συμφέροντα τοῦ πελάτου μου κ. Δημοσθένους Πουρῆ ἐργοστασιάρχου νὰ ἀπαντήσω ἐν ὀλίγοις διὰ τοῦ ὑμετέρου φύλλου.

Ἐν πρώτοις χάριν τῆς ἀκριβείας δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἀπόφασις φέρει ἀριθμὸν 4846 καὶ χρονολογίαν δημοσιεύσεως τὴν ***25 Ἰουλίου 1907***, ἐξεδόθη δὲ τῇ αἰτήσει τοῦ Ἀποστόλου Ν. Οἰκονόμου κατὰ τοῦ Σωτηρίου Τσάκωνα οἰνοπνευματοποιοῦ κατοίκου Ἀθηνῶν.

Ὁ χαρακτηρισμός σας τοῦ ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προηγουμένου κακοῦ ὡς «τραύματος κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως» δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ***εἶνε ἐπιεικὴς***. Τὸ κακὸν εἶνε πολὺ μεῖζον ἀφ' ὅ,τι φαντάζεταί τις. Διότι ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνωμαλίας ἣν μία τοιαύτη ἀπόφασις ἐπιφέρει εἰς συναλλαγὰς παρὰ τρίτων ἐν ***καλῇ πίστει*** συντελεσθείσας, οὐχὶ σπανίως ἐν ἀγνοίᾳ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' ὑπὸ τὴν σκέπην μιᾶς δικαστικῆς ἀποφάσεως καλύπτονται εἰκονικαὶ καὶ ἐκ συμπαιγνίας τελούμεναι πράξεις σκοποῦσαι, οὐδὲν ὀλιγώτερον, ***τὸν σφετερισμὸν ἀλλοτρίας περιουσίας***. Τουλάχιστον ἐν τῇ περὶ ἧς πρόκειται ὑποθέσει, ἡ πτώχευσις τοῦ Σ. Τσάκωνα δὲν εἶνε συνέπεια τῆς παύσεως τῶν πληρωμῶν αὐτοῦ, ἥτις καὶ ἂν ποτε ἐπῆλθεν, οὐδέποτε ἔλαβε χώραν ***ἀπὸ τοῦ 1898*** διότι καὶ τότε καὶ πολὺ βραδύτερον ὁ Σ. Τσάκωνας ***συνηλλάσσετο μετὰ Τραπεζῶν*** καὶ ἰδιωτῶν καὶ ἐπλήρωνε καὶ ἐπιστοχρεοῦτο, καὶ ἐξώφλει ἀπαιτήσεις καὶ ἐν γένει ἐξεπλήρου τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀλλὰ ***προϊὸν μιᾶς συμπαιγνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ εἰκονικῶν δανειστῶν***, ἧς ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος εἶνε ἡ προσβολὴ καὶ ἀκύρωσις συμβάσεων καὶ προνομίων κτηθέντων ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ ἐντεῦθεν πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεων ἀνερχομένων εἰς τὸ στρογγυλὸν ποσὸν τῶν 100 χιλιάδων περίπου δραχμῶν.

Θὰ ἤρκει δὲ καὶ μόνον τοῦ γεγονότος ἡ ἀναγραφὴ ὅτι ὡς δανεισταὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν πτώχευσιν, ἀδελφός, σύζυγος, γυναικάδελφος, θεῖος, συνεταῖρος καὶ φίλοι, ὅτι ἡ ἐπαλήθευσις τῶν πιστώσεων συνετελέσθη ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ ὅτι τῆς πτωχεύσεως δὲν ἔλαβον γνῶσιν οἱ ἀληθεῖς αὐτοῦ πιστωταί, διότι ἡ διαδικασία αὐτῆς ἐγένετο κατὰ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰς διακοπὰς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πτωχεύσαντος ἀνεγράφετο, ἀτελῶς εἰς τὰ δελτία, ὅτι οὐδεμία συναλλαγματικὴ παρουσιάζεται εἰς τὴν πτώχευσιν διαμαρτυρημένη, διὰ νὰ πείσῃ πάντα περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς πτωχεύσεως, ἥτις ἐπὶ πλέον εἶνε μία ἐκδήλωσις μιᾶς σειρᾶς καταφώρου στρεψοδικίας περὶ ἧς δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι ἀξιότιμοι καὶ διακεκριμένοι συνάδελφοι καὶ ἄλλοι ὑπηρέται τῆς Θέμιδος καὶ ἧς καὶ μόνον ἡ λεπτομερὴς ἐξιστόρησις θὰ προὐκάλει τὴν φρίκην καὶ θὰ ἐγέννα τὸ ἐρώτημα πῶς ταῦτα δύνανται νὰ τελῶνται ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Νόμων.

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 26 Νοεμβρίου 1907.

Μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως

Πέτρ. Γ. Καψαμπέλης
δικηγόρος

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ ΕΦΕΤΩΝ

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ Πρακτορεῖα τῶν μεταναστεύσεων, ἤρξαντο ἀπὸ χρόνων πολλῶν, ἐπίσης ἐπιτυχῶς λειτουργοῦντα, καὶ πρακτορεῖα κομματικῶν ἑταιριῶν, ὧν ἕδραι τὰ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα δικαστικὰ γραφεῖα, σκοπὸς δὲ ἡ διὰ παντὸς τρόπου καὶ μέσου ἐκμετάλλευσις τῆς δικαιοσύνης ἐπ' εὐκαιρίᾳ εἴτε κομματικῇ εἴτε χρηματικῇ. Τὸ πρᾶγμα εἶνε κοινῶς γνωστόν, τόσον μάλιστα γνωστόν, ὥστε ἀπὸ πολλοῦ ἔπαυσε καὶ αἴσθησιν ἀκόμη νὰ ἐμποιῇ. Ἀραιὰ καί που ἀκούονται καὶ γράφονται κραυγαί τινες ἀσθενεῖς, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀναμφίβολον ὅτι δὲν εἶνε ἱκαναὶ νὰ φθάσουν μέχρι τῶν τυμπάνων τῶν ὤτων ἐκείνων, οἵτινες ἔφοροι τῆς δικαιοσύνης ἀποκαλοῦνται, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι τὰ τύμπανα τῶν ὤτων τῶν ἐφόρων τούτων ἔχουν προσβληθῇ ἀπὸ τὴν γνωστὴν ἐκείνην νόσον, ἥτις ἐν τῇ ἰατρικῇ ὀνομάζεται, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, πάχυνσις. Οἱ ἐκ τοῦ νοσήματος δὲ τούτου προσβληθέντες εἶνε οἱ ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος Εἰσαγγελεῖς τῶν Ἐφετῶν, οἵτινες τυφλοὶ καὶ τὸν νοῦν καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμματα ἀντιπαρέρχονται ἀπαρατήρητον μίαν ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Ἄρτῃ δικηγόρου κ. Ἠλ. Καφφετρῆ, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ φύλλον ἡμῶν τῆς 17 Νοεμβρίου καὶ μίαν ἐπιστολὴν ἀνοικτὴν, δημοσιευομένην εἰς τὸ φύλλον τῆς 25 Νοεμβρίου τῆς ἐν Μεσολογγίῳ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἀγγελιοφόρος». Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Η. Καφφετρῆ, μεταξὺ ἄλλων περιεῖχε καὶ τὰ ἑξῆς: «Σᾶς καθιστῶμεν δὲ γνωστὸν ὅτι ἐνταῦθα ἡ ἐπάρατος πολιτικὴ τείνει νὰ ἐκμηδενίσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ἀφαιρέσασα διὰ τοῦ συστήματος τῆς εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς συγκεντρώσεως ἁπασῶν σχεδὸν τῶν ὑποθέσεων τὰ ὑπὸ τῆς πολιτείας χορηγηθέντα ἀλλὰ μὴ προστατευόμενα δικαιώματά μας.» Καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπευθυνόμενος ὁ οὕτω γράφων, ἐπιλέγει: «Ἡ κατάστασις κατέστη πλέον ἀφόρητος καὶ διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ μᾶς ὑποδείξητε ποῖα εἶνε τὰ συντελεστικώτερα μέτρα.» Νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς τί; Νὰ ὑποδείξωμεν ἡμεῖς μέτρα ποῖα; Ἀλλὰ μέτρα ἄλλα ὑπάρχουν πλὴν τοῦ φραγγελίου, τοῦ ὁποίου χρῆσιν οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ κάμουν ἐκεῖνοι πρὸς οὓς παρεδόθη, οἷοι οἱ Εἰσαγγελεῖς τῶν Ἐφετῶν; Ἐφ' ὅσον ὁ ναὸς τῆς Θέμιδος μετεβλήθη εἰς οἶκον ἐμπορίου, ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ἐμπόριον αὐτὸ παύει μόνον ἂν μιμηθῶμεν ὅλοι τὸν Χριστόν.

Ἡ ἐν τῷ «Ἀγγελιοφόρῳ» ἐπιστολή, ἧς συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν, ἔχει ὡς ἑξῆς.»

Διὰ σᾶς κ. Εἰσαγγελεῦ

Βεβαιωθῆτε, κύριε Εἰσαγγελεῦ, ὅτι ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐτάχθητε ὑπὸ τῆς Πολιτείας ὡς ἀνώτερος ἐπόπτης ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν νόμων καὶ τοῦ Δικαίου, συνέστησαν ἀπό τινος χρόνου καὶ ἐν μέσῃ ἀγορᾷ δύο πρακτορεῖα ἀσυστόλως χρηματιζόμενα καὶ βεβηλοῦντα καὶ καπηλεύοντα τὴν Δικαιοσύνην, ἐν ὀνόματι τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ κόμματος.

Εἷς, κακῇ τῇ μοίρᾳ δικηγόρος, καὶ ἕτερός τις συνέταιρός του, ἐξ ἄλλου δήμου ὁρμώμενος, προϊστάμενοι τῶν εἰρημένων πρακτορείων, ἐπιτηδείως ἐνεργοῦντες, κατώρθωσαν, ἵνα, παρὰ τῇ συνειδήσει τῆς μικρᾶς ἰδίᾳ τάξεως καὶ τῶν χωρικῶν πληθυσμῶν, καταπέσῃ οἰκτρῶς πᾶσα πρὸς τὴν Δικαιοσύνην ἐμπιστοσύνη καὶ εὐλάβεια καὶ νὰ διαπιστωθῇ παρ' αὐτοῖς ἡ ἰδέα, ὅτι οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα ὑποχείρια τοῖς καπήλοις τούτοις διατελοῦσι.

Ἡ θρασύτης των ὑπερέβη πᾶν ὅριον καὶ ἐξικνεῖται μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ παρίσταται τὸ Κακουργιοδικεῖον καὶ τὸ Πλημμελειοδικεῖον, ὡς ἴδιον των, οὕτως εἰπεῖν, ἐργαστήριόν τι, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ πάντα, ὡς αὐτοὶ βούλονται, κατεργάζονται.

Ὅλοι, οἱ ὁπωσδήποτε μετὰ τῆς Δικαιοσύνης σχέσιν ἔχοντες, ὀρρωδοῦσι τοὺς ἐκβιαστὰς τούτους καὶ ἑκόντες ἄκοντες καταφεύγουν πρὸς αὐτούς, ἁδρῶς ἀποτίοντες τὸ λεγόμενον *παλληκαργιάτικο*! Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐδόλως οἱ ἐκμεταλλευταὶ οὗτοι λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις, ἁπλῶς μόνον λαμβάνουσι χρήματα, ὑποσχόμενοι τὴν ἐκ τῆς κομματικῆς δῆθεν ἰσχύος των προστασίαν.

Κατήντησεν ἡ ἱερὰ τῶν δικαστηρίων αἴθουσα, οἶκος ἐμπορίου ἢ μᾶλλον τόπος ἐκβιασμῶν καὶ ληστοπραξιῶν ἀκατονομάστων.

Ἄπορον δὲ τῇ ἀληθείᾳ τοῖς πᾶσι, πῶς ὁ δικηγορικὸς Σύλλογος καὶ οἱ τῆς κοινωνίας ἐπίλεκτοι ἠνέχθησαν ἄχρι τοῦδε τὴν τοιαύτην ἀξιοθρήνητον καὶ σκανδαλώδη κατάστασιν.

* *
*

Γνωρίζομεν, κ. Εἰσαγγελεῦ, τὸ ἔντιμον καὶ διακεκριμμενον παρελθόν σας, τὴν περισπούδαστον ἱκανότητά σας καὶ τὸν ἔνθερμον πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ζῆλόν σας, καὶ δι' ὅλα ταῦτα ἀποτεινόμεθα ὑμῖν μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν θὰ ἀποκνήσητε τοῦ νὰ θέσητε τὴν χεῖρά σας βαρεῖαν ἐπὶ τῶν θρασέων τούτων ἐκβιαστῶν, ἀποδιώκοντες διὰ τῆς μάστιγος αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ναῶν τῆς Θέμιδος.

Καλέσατε συνάμα πρὸς ἐξέτασιν τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν δικηγορικὸν Σύλλογον, ἵνα πλῆρες ἐπιχυθῇ φῶς ἐπὶ τῶν εἰρημένων σαπριῶν, πεισθῆτε παρακαλοῦμεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα προθυμότατοι νὰ συντρέξωμεν τὸ κατὰ δύναμιν τὴν Δικαιοσύνην ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ κολάσατε τοὺς ἐργάτας τῶν φαυλοτήτων, ὡς ὁ νόμος ἐπιτάσσει.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ.κ. ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ

Ἡ «Δικαιοσύνη» ἥτις ὡς κύκλον ἀναγνωστῶν ἔχει πάντας τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς μετὰ τῶν δικαστηρίων ἐπαγγελματικῶς ἢ ἄλλως συνδεομένους, εἶνε προφανῶς τὸ μοναδικὸν ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ἐπιβάλλεται νὰ γίνωνται αἱ ἐπὶ διαζυγίων, αἰτήσεων περὶ χωρισμοῦ κτημάτων κλπ. ὁριζόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου δημοσιεύσεις. Περιττὸν ἐπίσης νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο τῶν δικηγόρων κυρίως, πᾶν ἄλλο ἢ κερδοσκοπικὸν σκοπὸν ἐπιδιώκει, τούτου δ' ἕνεκα ἀναλαμβάνει πᾶσαν ἐν γένει τοιαύτης φύσεως δημοσίευσιν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς συνήθους τιμῆς.

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύομεν γενικωτέρας παρατηρήσεις τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου περὶ τοῦ τύπου ὡς ἐξουσίας καὶ τοῦ προορισμοῦ του, γραφείσας ἐξ ἀφορμῆς τῆς γνωστῆς πρὸ ἡμερῶν στάσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου. Εἰδικῶς μὲ τὴν στάσιν ταύτην τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου τοῦτο ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἂν ὁ τύπος ἀποτελῇ ἐξουσίαν ἐν τῷ Κράτει, καὶ δὴ τετάρτην, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου ἱσταμένην ἐφ' οὗ καὶ αἱ λοιπαὶ τρεῖς τυπικῶς ἀνεγνωρισμέναι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἡ τετάρτη αὕτη ἐξουσία ἔχει δικαιώματα ἐξ ἴσου σεβαστά, τόσον κατ' οὐσίαν, ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ὅσον καὶ προσωπικά, ἀναφερόμενα εἰς τὰ κατ' ἰδίαν πρόσωπα τὰ ἀσκοῦντα τὰ δικαιώματα ταῦτα ἢ ἐκπροσωποῦντα αὐτήν. Δικαίωμα ὅμως δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ἂν συγχρόνως ὁ κεκτημένος τοῦτο δὲν ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν θέλησιν νὰ τὸ ἐπιβάλῃ κατὰ τρόπον οἱονδήποτε, τὸν ἀποτελεσματικώτερον πάντοτε. Οἱ δημοσιογράφοι δὲ τῶν Ἀθηνῶν, οἱ ἐπιδείξαντες ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ταύτῃ περιπτώσει ὡς μέσον πρὸς ἐπιβολὴν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐξουσίας, ἧς παρίστανται ὡς ἀντιπρόσωποι, τὴν σιγὴν, ἐξέλεξαν καὶ καθ' ἡμᾶς καὶ κατὰ τὰ πράγματα, τὰ ἐκ τῶν ὑστέρων ζωηρῶς λαλήσαντα, τὸ ἀποτελεσματικώτερον τῶν μέσων. Δὲν λέγομεν ὅτι εἶνε ἡ μόνη, εἶνε ὅμως μία ἐκ τῶν ὀλίγων περιπτώσεων, καθ' ἣν σιγῶν τις ἐκπέμπει κεραυνούς. Τὸ γνωστὸν ἀξίωμα καθ' ὃ τὰ μέσα ἐξαγιάζονται ἐκ τοῦ σκοποῦ, φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τίθεται ἐνίοτε εἰς ἐφαρμογήν.

Ἡ λανθάνουσα πτώχευσις

Ἀνέκυψαν καὶ οἱ πρόθυμοι νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὁποίας ὁ σήμερον κηρυττόμενος εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως χαρακτηρίζεται ὅτι ἔπαυσε τὰς πληρωμάς του ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1898, ἤτοι ἀπὸ ἐννέα καὶ ἡμίσεος ἐτῶν! Τὸ ἐπιχείρημα δὲ τὸ ἀκλόνητον τῶν αὐτοκλήτων (;) τούτων συνηγόρων εἶνε ἡ θεωρία τῆς *λανθανούσης* πτωχεύσεως. Ὁθενδήποτε καὶ ἂν ἡλιεύθη ὁ ὅρος, εἶνε ἀρκετὰ ἁπλοϊκός. Ὁ ἔμπορος ἐκεῖνος, σᾶς λέγουν, ἐβίου ἐμπορικῶς λάθρα καὶ ἐνῷ πράγματι ἠθέτει τὰς ἐμπορικάς του ὑποχρεώσεις, καθυστερῶν πληρωμάς, κατώρθου ὥστε νὰ μὴ εἶνε καταφανὴς ἡ ἐμπορική του θέσις καὶ οὕτω νὰ μὴ κηρύσσηται εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

Αὐτὸ εἶνε τὸ ἐπιχείρημα καθ' οὗ ἀκράτητος ἐπέρχεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς δημοσίας πίστεως καὶ τῶν συναλλαγῶν. Ὁ δικαστὴς δέ, τοὐλάχιστον προκειμένου περὶ πτωχεύσεως, ἐτάχθη φρουρὸς τῆς δημοσίας ἀκριβῶς πίστεως. Ἂν τοιαύτην δὲν εἶχεν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐντολήν, τότε οὐδεμίαν θὰ εἶχον σημασίαν αἱ διατάξεις τοῦ αὐτοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον εἶνε δυνητικαὶ καὶ δὲν δεσμεύουσι τὸν δικαστήν.

Ὁ δικαστὴς καλεῖται νὰ μορφωσῃ πεποίθησιν ἐκ τῆς ὅλης εἰκόνος τῆς

πτωχεύσεως οὐχὶ δὲ ἐκ γεγονότων μεμονωμένων καὶ ἐκ καταθέσεων μαρτύρων, τὴν ἐλαστικότητα τῶν ὁποίων ὅλοι γνωρίζομεν καὶ ὅλοι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν δοκιμάζομεν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἡμεῖς δεχόμεθα ὅτι σειρὰ ὅλη μαρτύρων κατέθετε ὅτι ὁ ἔμπορος ἀπὸ τοῦ 1898 εἶχε παύσει ἐκπληρῶν τὰς ὑποχρεώσεις του. Τί ὑποχρέωσιν εἶχεν ὁ δικαστής; Νὰ ἀπομπέμψῃ τοὺς ταῦτα καταθέτοντας, ἀπαντῶν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ ἔμπορος ἐκεῖνος, ὃν ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη ἀνέχονται οἱ πιστωταί του, ὁ ἔμπορος οὗτος τεκμαίρεται ἢ ἐκπληρῶν δι' ἀνανεώσεως τὰς ὑποχρεώσεις του ἢ ἐπιτυγχάνων νέας προθεσμίας. Οὕτω καὶ μόνον σώζεται ἡ δημοσία πίστις ἀφ' ἑνός, τηρεῖται δ' ἀφ' ἑτέρου καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου, συγχρόνως δὲ καὶ οἱ τρίτοι οἱ ἀνύποπτοι, οἱ ἀποκτήσαντες ἐν τῷ μεταξὺ προνόμια διάφορα, δὲν ἐμπίπτουν εἰς δικαστικὰς παγίδας, ὧν συνέπεια ὅτι ἀπὸ ἐτῶν ἅπασα ἡ ἀκίνητος κτῆσις τῶν ἐμπόρων ἐτέθη ἐκτὸς συναλλαγῆς, διότι οὐδεὶς εἶνε τόσον ἁπλοῦς νὰ παράσχῃ δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰς ἔμπορον, ὅταν τρέφῃ τὴν ὑπόνοιαν νὰ ἀντικρουσθῇ μετὰ δεκαετίαν μὲ μίαν ἀπόφασιν τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ ποιοῦ τῆς ἀποφάσεως ἥτις ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν τὴν θεωρίαν *περὶ λανθανούσης πτωχεύσεως*.

Ὁ ἤδη ἐν Ἀθήναις Πρωτοδίκης κ. Ἀντ. Ρωμάνος, εἰς σειρὰν φύλλων τῆς «Δικαιοσύνης» περιέγραψεν ἄλλοτε τὰς προόδους ἃς ἐπιτελεῖ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐν γένει ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐπιστήμη τῶν φυλακῶν, μεταξὺ δὲ ἄλλων ἀνέφερε καὶ τὸ γνωστόν, ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμοζόμενον, ἀνθρωπομετρικὸν σύστημα τοῦ Μπερτιγιόν, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνεύρεσις τῆς ταυτότητος παντὸς εἰς οἱοδήποτε ἀδίκημα ὑποπεσόντος εἶνε ζήτημα στιγμῶν. Ἤδη καὶ ὁ κ. Α. Ρωμάνος καὶ πᾶς ἔχων τὴν ἐσφαλμένην ἀντίληψιν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν δὲν λειτουργεῖ σύστημα παρεμφερές, ἂν μὴ καὶ τελειότερον τοῦ ἐν Γαλλίᾳ τοῦ Μπερτιγιόν, ἂς ἀναγνώσῃ ὅτι ὁ ἐν Ζακύνθῳ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πλημμελειοδικῶν, ἀπαντῶν εἰς τηλεγράφημα τοῦ ἐν Ἀθήναις συναδέλφου του ἐν σχέσει πρός τινα κατηγορούμενον ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ, κρατούμενον δὲ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ Ἀθηνῶν καὶ χάριν τῆς ἱστορίας Σοφὸν καλούμενον, ἐζήτησεν ὅπως ὁ ὕποπτος οὗτος **ἀποσταλῇ ὑπὸ συνοδείαν εἰς Ζάκυνθον,** ὅπου θὰ ἐξακριβωθῇ ἂν εἶνε ὁ καταζητούμενος ὡς λαθρέμπορος, διότι, ἐπιπροσθέτει ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς Ζακύνθου, καὶ *ἄλλοι φέρουν τὸ ἐπώνυμον Σοφός*.

Ἰδοὺ ἡ πρόοδος

Ὦ τῆς περινοίας καὶ τῆς σοφίας τῆς ἀνακριτικῆς. Νὰ ὑποβληθῇ τὸ Κράτος εἰς δαπάνας συνοδείας, νὰ ἀποσπασθῇ ἐπὶ ἑβδομάδας ἀπὸ τὸ ἔργον του καὶ τὴν οἰκογένειάν του εἷς πολίτης, διὰ νὰ θέσῃ ἡ ἀνακριτικὴ ἀρχὴ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ νὰ μάθῃ ἂν ὁ Σοφὸς εἶνε πράγματι ὁ Σοφὸς λαθρέμπορος ἢ ἄλλος τις ἡλίθιος ὑπήκοος Ἕλλην, ὁπότε θὰ τὸν ἀπολύσῃ!

Ἀπὸ Τὰ Δικαστήρια Ἀθηνῶν

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΗ ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

[**Ἀμφισβητούμενα ζητήματα.—Γνωμοδότησις τοῦ Ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κ. Μανιάκη κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς 5ης Νοεμβρίου τοῦ 1907.**]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 70 φύλλου).

Ὁ ὀφείλων, κατὰ Νόμον, νὰ δώσῃ λογοδοσίαν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο ἑκουσίως· τοῦτο δὲ δύναται νὰ πράξῃ καὶ καθ' ἣν ἔτι περίπτωσιν ἐξεδόθη μὲν κατ' αὐτοῦ δικαστικὴ ἀπόφασις, ὑποχρεοῦσα αὐτὸν πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ προτιμᾷ τὴν ἑκουσίαν λογοδοσίαν, συναινοῦντος πρὸς τοῦτο τοῦ δεξιλόγου.

Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 696 καὶ 697 τῆς Πολ. Δικονομίας ἀναγραφόμεναι διατυπώσεις, ἤτοι περὶ τοῦ ὅτι «πᾶς λ)σμὸς πρέπει νὰ περιέχῃ ἀντιπαράθεσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τῶν ὀφειλομένων, καὶ τὸ ἐκ τῆς παραθέσεως ταύτης προκύπτον, νὰ ἐπισυνάπτωνται δὲ εἰς τοῦτον αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις», ἀφορῶσι προδήλως εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ δεξιλόγου, οὐδαμῶς δ' ἐνδιαφέρουσι τὴν δημοσίαν τάξιν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἕπεται ὅτι, ἐνῷ μὲν ἀφ' ἑνὸς ὁ δεξίλογος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ λ)σμοὺς μὴ φέροντας τὰς διατυπώσεις, ἃς ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ, ἔχει ὅμως ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀπαραβίαστον δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ τοιούτους λ)σμούς, ὅταν ἐν γνώσει διατελῶν τῆς διαχειρίσεως, κατανοῇ εὐχερῶς τὰ ἐν τῷ λ)σμῷ σημειούμενα κονδύλια θεωρεῖ δὲ ὡς ὅλως περιττὴν καὶ ματαίαν τὴν προσαγωγὴν ἀποδείξεων.

Τούτων τεθέντων, ἕπεται ὅτι ἡ ἔγκρισις λ)σμοῦ, καλύπτει πᾶσαν παράλειψιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 696 καὶ 697 ἀναγραφομένων διατυπώσεων, ὅθεν ἐν περιπτώσει ἐγέρσεως ἀγωγῆς περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ οὕτω πως δοθέντος λ)σμοῦ, δικαιολογεῖται πληρέστατα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 714 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἥτις ἀναγράφει τὸ ἀπαράδεκτον τῆς περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐγκριθέντος λ)σμοῦ ἀγωγῆς.

Τοῦ δὲ ἐνάγοντος, στηρίζοντος τὴν ἀγωγήν του ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἔγκρισις τοῦ λ)σμοῦ προῆλθε συνεπείᾳ δόλου τοῦ δοσιλόγου, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καὶ ἂν ὡρισμένως ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του τὰ ψευδῆ κονδύλια τοῦ λ)σμοῦ ἐκτίθησι, ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς οὐδεμίαν ἔχει νομικὴν συνέπειαν, ὅταν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, μετὰ ἐκτίμησιν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἀποφαίνεται ὅτι «οἱ ἰσχυρισμοί, οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὰ κονδύλια ταῦτα, δύνανται μὲν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς λάθη περὶ τὸν λ)σμόν, ὡς παραλείψεις περὶ αὐτόν, ὡς ψευδεῖς ἐγγραφαὶ χρηματικῶν ποσοτήτων καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἀλλ' οὐδέποτε ὡς ἀποτελοῦντα τὰ στοιχεῖα τοῦ δόλου ἵνα βεβαιώσωσι τὴν δημιουργηθεῖσαν πλάνην». Διότι ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις ἀφίεται εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον τοῦ Δικαστηρίου κρίσιν. Πρβλ. ἐκ τῶν νεωτέρων Binding, ἔκδοσις 1902.

Ὅθεν ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας δέχεται ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτεθειμένων γεγονότων δὲν ὑποβάλλονται ἰσχυρισμοὶ ἐπαρκεῖς πρὸς ὑποστήριξιν ἀγωγῆς ἢ ἐνστάσεως περὶ δόλου, ὅλως ἀλυσιτελές εἶνε νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, κατὰ παρερμηνείαν τῆς ἀγωγῆς, ἐξέλαβεν ὡς ἀορίστως ἐκτιθέμενα τὰ δῆθεν ψευδῆ κονδύλια.

Ἀλλ' ἐξεταστέον ἐὰν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας διὰ τοιαύτης ἐκτιμήσεως παραβιάζῃ κανόνα τοῦ Δικαίου, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ κατὰ τῆς ἀποφάσεως παράπονα δὲν διαφεύγουσι τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου.

Τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαιτοῦσιν οἱ Ρωμαϊκοὶ Νόμοι ὑποθέτουσι πράξεις δολίας καὶ ποινικὰς συνεπαγομένας εὐθύνας.

Προκειμένου περὶ δόλου συνεπαγομένου καὶ ποινικὰς εὐθύνας, δύναται μὲν νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὑποστήριξιν ἐνστάσεως περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς τὸ τεκμήριον περὶ τοῦ ὅτι, προκειμένου περὶ λογοδοσίας μεταξὺ ἐμπόρων καὶ δὴ ὁμορρύθμων συνεταίρων, ἡ ἔλλειψις τῶν στοιχείων, ἅτινα ἀπαιτεῖ ὁ Ρωμ. Νόμος, καθιστᾷ τὴν περὶ δόλου ἀγωγὴν ἀπαράδεκτον, πλὴν ἀπέναντι τοῦ τεκμηρίου τούτου ἀντιτάσσεται ἕτερον τεκμήριον περὶ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἐν γνώσει ἀποδέχεται γεγονότα, ἅτινα ἐὰν ἐγνώριζεν ὅτι εἰσὶ ψευδῆ δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῇ αὐτά, ἀφοῦ, κατὰ φυσικὸν λόγον, ἀναμφισβήτητον εἶνε ὅτι οὐδεὶς ἐν γνώσει ἀποδέχεται τὰ πρὸς ζημίαν αὐτοῦ ψευδῶς παριστώμενα.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ὅτι, ἡ ἐπιπολαιότης ἢ ἡ κουφότης τοῦ ἀποδεχθέντος ψευδεῖς λογαριασμοὺς δὲν εἶνε λόγος δυνάμενος νὰ ὑποστηρίξῃ ἀγωγὴν περὶ δόλου κατὰ τοῦ παραστήσαντος ψευδεῖς λ)σμούς, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς λογοδοσίας διδομένας ὑπὸ διαχειριστοῦ ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρείας πρὸς συνεταῖρον αὐτοῦ, διότι ἡ ἄνευ προσηκούσης διαγνώσεως μὴ εἰλικρινὴς διατύπωσις τοῦ λ)σμοῦ δὲν θεωρεῖται ὡς ἁπλῆ γεγονότων παράστασις, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην, ἡ παρὰ τοῦ εἰρημένου διαχειριστοῦ γενομένη θεωρεῖται ὡς ἀξιόποινος, διότι ὁ δεξίλογος δέχεται τοιοῦτον λ)σμόν, ἀφοῦ ὁ δοσίλογος ἀναφέρεται εἰς τὰ βιβλία καὶ τὰ διάφορα τῆς διαχειρίσεως ἔγγραφα, ἅτινα αὐτὸς κατέχει· ἄρα ἡ τοιαύτη ψευδὴς ὑποβολὴ λ)σμῶν φέρει ἅπαντα τὰ παρὰ τοῦ ἡμετέρου ποινικοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπάτης στοιχεῖα.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ περὶ τούτου ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀκυρωτικοῦ καθ' ἃ προεξετέθη καὶ συνεπῶς ἡ actio doli δὲν χωρεῖ, τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας παραβιάζει κανόνα τοῦ δικαίου μὴ ἐξετάζον καὶ αὐτεπαγγέλτως, κατὰ τὸν κανόνα «Jus novit curia», ἐὰν ἡ περὶ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀγωγὴ δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ ἄλλου νομίμου τινὸς λόγου.

Ἐπιφανεῖς νομοδιδάσκαλοι ἀποφαίνονται ὅτι ἀγωγὴ ὡς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος, ἤτοι ἀγωγὴ μὴ ἀναφέρουσα τεχνάσματα καὶ μηχανορραφίας δι' ὧν ὁ ἐνάγων, ὁ ἐγκρίνας ψευδεῖς λογαριασμούς, ἐπαγιδεύθη καὶ εἰς ἔγκρισιν αὐτῶν προεκλήθη, μὴ δυναμένη νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς actio doli δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὡς *actio factum*.

Πρβλ.

Höpfner, Institationes § 1018.

Wern, Docrina juris, Κεφ. II § 5 No 7, σημ., 34 καὶ No 11 § 84.

Gottshalk, Τομ. 3, Κεφ. 31.

Thibeau, System § 687.

Οἱ συγγραφεῖς οὗτοι ὑποστηρίζουσι δι' ἐπαρκῶν ἐπιχειρημάτων ὅτι, ὁσάκις ἡ actio doli δὲν χωρεῖ, χωρεῖ ὅμως ἡ actio in factum.

Κατὰ τῆς θεωρίας περὶ ἐξομοιώσεως τῶν δύο τούτων ἀγωγῶν ἐκφέρουσι διάφορον γνώμην οἱ ἑξῆς Νομοδιδάσκαλοι.

Glück Pand Τομ. 52. Σελ. 418. 530.

Schmidt, öffetliche Rechtsprüche No 94 § 1. Σελ. 620.

Hänel im Civilr. Tom. 12. Σελ. 415.

Ἡ γνώμη τῶν συγγραφέων τούτων, ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ λόγου, ὅτι ἡ ἀγωγὴ περὶ δόλου χωρεῖ ὅταν ὑπάρχῃ ἐξαπάτησις διαπραχθεῖσα ἐκ δολίας προαιρέσεως.

Ἀλλ' ὡς εἴρηται ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως ὑπάρχει βαρεῖα ἀμέλεια, τοιαύτη δὲ ἀμέλεια ἐξομοιοῦται μὲ τὸν δόλον.

Ἀλλ' ὡς ὀρθῶς ἀποφαίνονται οἱ ποινικολόγοι, μεταξὺ δὲ τούτων ὁ Klien, δόλος δύναται νὰ ὑποτηριχθῇ καὶ ὅταν ἀναφέρεται εἰς πταισματικὰς ἐνεργείας: Ὁλόκληρος ὁ τίτλος τῶν Πανδεκτῶν ad legem Aquiliam ὡς πρὸς τὸ damnum injuria dataum, ἀναφέρεται εἰς πταισματικὰς πράξεις Πρβλ. Lex. 41 ad Legem Acquiliam (9. 2).

Ὀρθὴ ὅθεν εἶνε ἡ γνώμη περὶ τῆς

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΣΗΦ ΚΟΛΕΡ

Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου.

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΝ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩι ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ἡ ἐγκληματικότης καὶ τὰ μέσα πρὸς πρόληψιν αὐτῆς

Ἐγκληματικοὶ τύποι

Τὸ ἔγκλημα εἶνε ἀντικοινωνικὴ ἐνέργεια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀποδεικνύουσα μὲν τὴν ἐξατομίκευσιν ταύτης διὰ τοῦ εἰδικοῦ ὃν φέρει χαρακτῆρος παρ' ἑνὶ ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ, ἐξ ἄλλου δὲ ἀναδεικνύουσα καὶ εἰδικούς τινας τύπους ἐγκληματιῶν δυνάμει τῶν ὁμοιοτήτων τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν τῶν ἐπικοίνων αὐτῶν σκοπῶν καὶ πόθων καὶ τῆς ὁμοιομόρφου ἐκδηλώσεως τοῦ αἰσθητικοῦ καὶ τοῦ βουλητικοῦ.

Οἱ τύποι οὗτοι δύνανται νὰ καταταχθῶσι διαφόρως, ἀναλόγως τῆς ἀπόψεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως ἢ τοῦ συστήματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου διεξάγονται αἱ παρατηρήσεις καὶ αἱ μελέται.

Ὡς κυριωδεστάτην διάκρισιν μεταξὺ τῶν παρατηρουμένων τύπων θεωρῶ τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ «*ἐγκληματιῶν, ἐμφορουμένων ἔτι ἀνθρωπιστικῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν*» καὶ ἐξ ἄλλου «*ἐγκληματιῶν μὴ ἐχομένων τοιούτων ἀρχῶν*». Μεταξὺ τῶν πρώτων καταλέγομεν τοὺς ἐχομένους τῆς συναισθήσεως συμπαθείας διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὰ ἀπαιτήματα αὐτῆς, ἐν ἄλλαις λέξεσι τοὺς ἐγκληματίας, οἵτινες παρὰ τὰς εἰς αὐτοὺς αἰσθητὰς ἔτι οὔσας ὑπαγορεύσεις τοῦ συνειδότος, εἰς μεμονωμένας ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἐκ λόγων βαθέως παρ' αὐτοῖς ἐρριζωμένων, ἰσχυρῶν ὁρμῶν καὶ ροπῶν, ὧν ἐμμόνως ἔχονται, δὲν ἀκούουσι πλέον τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, καὶ οἵτινες, μολονότι εἰσὶ κοινωνικαὶ φύσεις, προβαίνουσιν εἰς ἀντικοινωνικὰς πράξεις.

Ἐπ' ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ ἀπεκάλεσα τοὺς τοιούτους, «*ἐγκληματίας ἐκ παραφορᾶς*». Ἐννοοῦν δὲ βεβαίως τὸ ψυχικὸν πάθος τῆς στιγμιαίας καὶ παροδικῆς παραφορᾶς, ὡς σφοδρὰν *ὁρμὴν*, ἀπορρέουσαν ἐκ τοῦ αἰσθητικοῦ, ἥτις ἀπωθεῖ καὶ οὐδόλως πλέον ρυθμίζεται παρὰ τῆς βουλήσεως, καίτοι ἡ τελευταία αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἔχει ὡρισμένην κατεύθυνσιν, προδιαγεγραμμένην ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τούτους κατέλεξα τοὺς ἐγκληματίας ἐκείνους παρ' οἷς ἐλλείπει ἡ ἠθικὴ αὕτη βάσις καὶ οἵτινες οὐδόλως συναισθάνονται τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς φύσεως (ἐνστίκτου) τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο ἐπεκράτησε ν' ἀποκαλῆται διὰ τοῦ ὅρου *ἠθικῶς ἀνίατοι* «moral insanity», ἔκφρασις ἥτις ὑπερβαλλόντως συχνὰ ἐπαναλαμβάνεται νῦν, χωρὶς ὅμως ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ νὰ ᾖ ἐπιτυχὴς διότι συνυπονοεῖ καὶ φρενοπάθειαν, ἐν ᾧ πράγματι οὐδαμῶς πρόκειται πνευματικὴ ἀνισορροπία, ἀλλὰ μόνον τοῦ χαρακτῆρος, ἔλλειψις τοῦ αἰσθήματος κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἥτις πάντως ἀποτελεῖ μὲν ἐλαττωματικὴν καὶ ἐλλειπῆ ψυχικὴν ἀνάπτυξιν, ἡ πλημμέλεια ὅμως αὕτη οὔτε διανοητικῶν δυνάμεων οὔτε τῶν αἰσθήσεων τὴν φυσικὴν καὶ ὁμαλὴν λειτουργίαν ἐπηρεάζει. Ἐπίσης ὁ ὅρος «*ἠθικὴ ἀνισορροπία*» ἀνεπιτυχῶς ἐξελέγη καθ' ὅσον ἀπαντᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προκειμένου περὶ ἀνθρώπων πεπροικισμένων δι' ἰδιαζούσης ἰδιοφυΐας, φαίνεται δὲ ὡσεὶ ὑποδηλῶν ὅτι τὸ διανοητικὸν τῶν ἀνθρώπων τούτων εἶνε ἀνισόρροπον καὶ ὡσεὶ ὅτι τὸ ἠθικὸν ἐλάττωμα εἶχεν ὡς ἀφορμὴν τὴν ἐν πλημμελεῖ κατευθύνσει ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων. Τοῦτο εἶνε ἐσφαλμένον καὶ ἄγει εἰς ἄτοπα.

Θεωρῶ τὴν ἔκφρασιν «ἐξ ἀσυνειδησίας ἐγκληματίαι» ὡς τὴν ἐπιτυχεστέραν καὶ διαβλέπω τὸ προσιδιάζον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν τύπων τούτων ἐν τῇ πλήρει ἐλλείψει τῆς συναισθήσεως κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἄλλως δηλαδὴ ἐν τῇ ἀμερίστῳ συγκεντρώσει πάσης σκέψεως καὶ παρατηρήσεως εἰς τὸ *Ἐγὼ* αὐτῶν.

Λαβὼν ἄλλοτε ἀφορμὴν ἐχαρακτήρισα καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἐγκληματίας ὡς ἰδιαιτέραν κατηγορίαν τοιούτων.

Ἡ κατηγορία ὅμως αὕτη δέον νὰ μὴ ἀναζητηθῇ ὡς ὑπάρχουσα ἐκτὸς τῶν δύο

actio in factum, ἡ ἀγωγὴ δὲ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν διάκρισιν μεταξὺ ἀξιοποίνου καὶ Ἀστυκοῦ δόλου.

Ὁ Ἀστυκὸς δόλος περιλαμβάνει ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν αὐτοῦ ἔννοιαν καὶ τὴν ἀπάτην, ἀλλὰ στοιχεῖον αὐτοῦ εἶνε ἡ βλάβη ἀλλοτρίας περιουσίας, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἀναγκαίως καὶ ἡ ἐξαπάτησις τοῦ ζημιωθέντος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, ἀπορρίψαν ἀγωγὴν ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν διατύπωσιν αὐτῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι αὕτη δὲν περιέχει τὰ στοιχεῖα τῆς actio doli, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προεκτεθείσας διατάξεις, ἔτι δὲ καὶ τὰς οὐσιώδεις τῆς Πολιτ. Δικονομίας περὶ ἀποδείξεως παρεβίασε, ἀποφηνάμενον ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως ἀποδεδεγμένων λ)μῶν, χωρὶς πρὶν ἢ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον διατάξῃ ἀποδείξεις περὶ τοῦ διατεινομένου δόλου, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀποδείξεως δὲν ἠδύνατο νὰ κρίνῃ ἂν πρόκηται περὶ ἀπάτης ἢ ἀστυκοῦ δόλου, ἢ περὶ ἀναθεωρήσεως λ)μῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 714 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΝΑ

Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσω ὅτι πολλαὶ διατάξεις τῆς ἰσχυούσης ἐν Ἑλλάδι Νομοθεσίας δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἤδη ὡς ἐπιφέρουσαι οὐ μόνον πολλὰς δυσκολίας ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιοι καθίστανται καὶ ἤθελον πολλάκις νὰ γράψω τὴν περὶ διορθώσεως αὐτῶν γνώμην μου, ἀλλὰ παρατηρήσας, ὅτι οἱ δυνάμενοι νὰ ἐπιφέρωσι τὴν διόρθωσιν δεν ἐνδιαφέρονται, ἀπέσχον· οὐχ ἧττον ἐσχάτως ἕνεκα τοῦ σχηματισμοῦ τῆς λεωφόρου Συγγροῦ μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ προβῶ εἰς τὴν περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παροδίων διαδικασίαν ἰδιοκτητῶν καὶ παρετήρησα ὅτι αἱ διατάξεις τῶν περὶ τούτου νόμων εἶναι πλέον ἀνεφάρμοστοι καὶ λίαν ἐπιζήμιοι εἰς τοὺς ἀτυχεῖς παροδίους, δι' ὃ καὶ ὑποβάλλω τὴν τροποποίησιν τῶν σχετικῶν περὶ τούτου διατάξεων ὡς ἑξῆς:

Οἱ Νόμοι οὗτοι διαιροῦνται εἰς δύο κυρίως μέρη, α') εἰς τὴν περὶ σχηματισμοῦ τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν διάταξιν καὶ

β') Εἰς τὴν περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν· καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος εὑρίσκω ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἔχουσι καλῶς, διότι οἱ μόνοι κατάλληλοι πρὸς σχηματισμὸν τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων εἰσὶν οἱ μηχανικοὶ καὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαί· ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ δεύτερον μέρος περὶ ἀποζημιώσεως, αἱ διατάξεις τῶν νόμων αὐτῶν κατέστησαν σχεδὸν ἀνεφάρμοστοι, ἄδικοι καὶ λίαν ἐπιζήμιοι εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ἰδιοκτήτας, ὧν τὰ οἰκόπεδα καταλαμβάνει ὁδός τις ἢ πλατεῖα καὶ ὅσα καθιστάμενα τεμάχια προσαρτῶνται εἰς τοὺς παροδίους ἰδιοκτήτας καὶ συνεπῶς δέον νὰ τροποποιηθῇ ὁλόκληρον τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος, τὸ διεπόμενον ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 23—27 τῶν εἰρημένων διαταγμάτων· δι' αὐτῶν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἀπωλεσάντων τὰ γήπεδά των ἀπαιτεῖται πολυτελὴς καὶ ἄσκοπος διαδικασία καὶ διὰ μὲν τοῦ ἄρθρ. 23 ὀρθῶς ὁρίζεται παρὰ τίνων θέλει γίγνεσθαι ἡ ἀποζημίωσις καὶ μικρὰ τροποποίησις δέον νὰ γίνῃ εἰς αὐτό, αἱ ἑπόμεναι ὅμως διατάξεις καθιστῶσι λίαν δύσκολον τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἱκανοποίησιν τῶν ἰδιοκτητῶν, ὧν τὰ οἰκόπεδα κατέλαβεν ἡ ὁδὸς ἢ ἡ πλατεῖα ἢ προσεκυρώθησαν εἰς τὸν παρόδιον ἰδιοκτήτην, διότι πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ μηχανικοῦ τῆς πόλεως, τῆς προσδιοριζούσης τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ καταληφθέντος ἢ προσκυρωθέντος οἰκοπέδου, ἀνατίθεται διὰ νόμου εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅπως αὕτη φροντίσῃ νὰ ἀνεύρῃ τοὺς ἀπωλέσαντας καὶ ἐκείνους εἰς οὓς προσετέθησαν γήπεδα καὶ ἕως οὗ ἀνεύρῃ ἡ ἀστυνομία καὶ κοινοποιήσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ μηχανικοῦ παρέρχεται ἱκανὸς χρόνος, ἀφοῦ δὲ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ μηχανικοῦ γεννᾶται τὸ δικαίωμα εἴς τε τοὺς ζημιωθέντας καὶ τοὺς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέους νὰ προσφύγωσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν περὶ τροποποιήσεως τῶν πράξεων τοῦ μηχανικοῦ.

Ἐδῶ τὸ πρᾶγμα λαμβάνει νέαν φάσιν, ἀρχίζει ἡ πολιτική, ὁ ἰσχυρὸς πιέζει τὸν ὑπουργὸν νὰ τροποποιήσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ μηχανικοῦ, καὶ ἐὰν ἡ τροποποίησις ἐγένετο ἅπαξ ἐτελείωσαν τὰ βάσανα τοῦ ζημιωθέντος, ἀλλ' ἐνίοτε γίνεται νέα προσφυγὴ καὶ τὸ ὑπουργεῖον, καταργοῦν τὴν πρώτην ἀπόφασίν του ἐκδίδει νέαν μεταβάλλουσαν αὐτήν, ἐνίοτε καὶ τρίτη προσφυγὴ γίνεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον, αὖθις νέαν μεταβολὴν ἐπιφέρει, δι' ὅλας δὲ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου ἀπαιτεῖται νέα πρόσκλησις τῆς ἀστυνομίας πρὸς τοὺς ὑποχρέους εἰς ἀποζημίωσιν καὶ τοὺς ἀποζημιωθησομένους καὶ νέα παράτασις πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῶν, ἀφοῦ δὲ ἀνευρεθῶσιν ἐπὶ τέλους μετὰ ἔτος προσκαλοῦνται οὗτοι ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας νὰ διορίσωσιν ἕκαστος τὸν πραγματογνώμονά του ἐντὸς 5 ἡμερῶν, παρελθούσης δὲ ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ ἀστυνόμος πέμπει εἰς τὸν Νομάρχην τὰ ἔγγραφα, ὅπως οὗτος διορίσῃ τοὺς πραγματογνώμονας, μετὰ τοῦτο ἐπιστρέφονται τὰ ἔγγραφα εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἥτις κοινοποιεῖ διὰ μιᾶς προσκλήσεως εἰς τοὺς διορισθέντας πραγματογνώμονας καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἰδιοκτήτας.

(Ἀκολουθεῖ)

Δ. Χαριτάκις

Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Κυπαρισσίᾳ Πρωτοδικῶν

ΑΓΩΓΗ

Ἀθανασίου Μιχαλπὰ, κατοίκου Ἀνδριτσαίνης

Κατὰ

Ἀσημάκη Μπογιατζοπούλου δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς κληρονόμον ἐξ ἀδιαθέτου τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ του Ἀναστασίου Βογιατζοπούλου. 2) Κωνσταντίνου Βογιατζοπούλου ὡς κληρονόμου ἐξ ἀδιαθέτου τοῦ ἀποβιώσαντος υἱοῦ του Ἀναστασίου Κων. Μπογιατζοπούλου. 3) Γεωργίου Κ. Μπογιατζοπούλου. 4) Διονυσίου Κ. Μπογιατζοπούλου ὡς κληρονόμου καὶ τούτου τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ του Ἀναστασίου Κ. Μπογιατζοπούλου κατοίκων ἁπάντων Ἀνδριτσαίνης καὶ ἤδη τοῦ τελευταίου ἀγνώστου διαμονῆς.

Ὁ ἐναγόμενος Ἀσημάκης Κ. Μπογιατζόπουλος καὶ ὁ Ἀναστάσιος Κων. Μπογιατζόπουλοι ἐδανείσθησαν καὶ ἔλαβον παρ' ἐμοῦ τὴν 21 Φεβρουαρίου 1903 δραχμὰς μετρητὰς 500, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν γραμματίου των εἰς διαταγὴν ὑπεσχέθησαν νὰ μοὶ πληρώσωσιν ἀλληλεγγύως καὶ ἀδιαιρέτως μετὰ δέκα ἡμέρας ἀτόκως καὶ ἐν ὑπερημερείᾳ ἐντόκως πρὸς 12 ο)ο ἐτησίως, ἀλλὰ καίτοι ληξάσης πρὸ πολλοῦ τῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτοῦ προθεσμίας μοὶ καθυστεροῦσιν ἀδικαιολογήτως τὸ κεφάλαιον ἐκ δραχμῶν 500 καὶ ὅλους τοὺς τόκους μέχρι σήμερον πρὸς 12 ο)ο ἐτησίως, ἀνερχομένους εἰς δραχμὰς 265, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμὰς 765.

Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν ἀλληλεγγύως ὀφειλετῶν μου τοῦ Ἀναστασίου Κων. Μπογιατζοπούλου, ὑπόχρεοι εἰς τὴν σύμμετρον πληρωμὴν τοῦ ἐκ δραχμῶν 765 ἀλληλεγγύως μετὰ τοῦ Ἀσημάκη Κων. Μπογιατζοπούλου ὀφειλομένου χρέους μου εἰσὶν ὁ πατὴρ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀναστασίου Κων. Μπογιατζοπούλου καὶ οἱ λοιποὶ τρεῖς ἐναγόμενοι ἀδελφοὶ τοῦ ἀποβιώσαντος ὡς μόνοι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι αὐτοῦ.

Διὰ ταῦτα καὶ τὰ ἐν τῇ δίκῃ

Καλῶν τοὺς ἀντιδίκους δι' ἑαυτὸν τὸν πρῶτον καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὅλους πρὸς συζήτησιν τῆς παρούσης ἐμπροθέσμως

Ἐξαιτοῦμαι

Νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή μας ὡς νόμιμος. Νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι, ὁ μὲν Ἀσημάκης Μπογιατζόπουλος νὰ μοὶ πληρώσῃ διὰ προσωπικῆς του κρατήσεως δι' ἑαυτὸν τὰς ἄνω δραχμὰς 765 ἐντόκως τὸ μὲν κεφάλαιον πρὸς 12 ο)ο ἐτησίως, τὸν δὲ τόκον πρὸς 9 ο)ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἐξοφλήσεως καὶ ὡς κληρονόμος ἐξ ἀδιαθέτου τοῦ ἀποβιώσαντος αὐτοῦ ἀδελφοῦ κατὰ τὸ ἓν τέταρτον ἐκ δραχ. 191 καὶ 25 ο)ο μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόκου, οἱ δὲ λοιποὶ ἐναγόμενοι Κωνστ. Μπογιατζόπουλος, Γεώρ. Κων. Μπογιατζόπουλος καὶ Διονύσιος Κ. Μπογιατζόπουλος ὡς μόνοι ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι μετὰ τοῦ Ἀσημάκη Κων. Μπογιατζοπούλου τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ καὶ πατρὸς τοῦ ἑνὸς Ἀναστασίου Μπογιατζοπούλου δραχμὰς 191 καὶ 25 ο)ο ἕκαστος κατὰ τὸ ἓν τέταρτον ἐκ τοῦ ὅλου χρέους ἐντόκως, διὰ μὲν τὸ κεφάλαιον τῶν δραχμῶν 125 πρὸς 12 ο)ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἐξοφλήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν 66 καὶ 25 ο)ο ἐντόκως πρὸς 9 ο)ο ἐτησίως, ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 765. Νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις καὶ νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των εἰς τὰ ἔξοδά.

Ὁ ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδότω νομίμως τὴν παροῦσαν πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐναγομένων καὶ τρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα Κυπαρισσίας διὰ τὸν ἀγνώστου διαμονῆς ἐναγόμενον Διονύσιον Μπογιατζόπουλον, δημοσιευθήτω δὲ ἡ παροῦσα διά τινος τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων.

Ἐν Ἀνδριτσαίνῃ, τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1907.

Ὁ ἐνάγων

Ἀθανάσιος Μιχαλπᾶς

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 56 (1907) ἐρήμην ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀνδριτσαίνης μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος Δημητρίου Βασιλοπούλου κατοίκου Ἀνδριτσαίνης καὶ τοῦ ἐναγομένου Παύλου Κ. Κωνσταντοπούλου ἢ Βέλλα κατοίκου πρώην Ῥοβίων καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς.

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου. Δέχεται τὴν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1906 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος. Ὑποχρεοῖ τὸν ἐναγόμενον ἵνα διὰ τὴν ἐν τῇ κλήσει καὶ τῷ ἱστορικῷ τῆς παρούσης αἰτίαν πληρώσῃ τῷ ἐνάγοντι δραχμὰς 25 ἐντόκως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἀποπληρωμῆς. Καταδικάζει τὸν αὐτὸν ἐναγόμενον εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη ἐκ δραχ. 25. Ἐρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀνδριτσαίνῃ τὴν 9 Φεβρουαρίου 1907 ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἐκτάκτως ἀπόντων τῶν διαδίκων.

Ὁ Εἰρηνοδίκης — Ὁ Γραμματεὺς

Φ. Κουτρουβέλης — Ε. Κοκκώνης

Ὅ,τι ἀκριβὴς περίληψις, ἐν Ἀνδριτσαίνῃ τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1907.

Ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος

Γεώργ. Κανελλόπουλος

Ἀριθ. 44986

Ὁ Συμβολαιογράφος Ἀθηνῶν Δημήτριος Καλιοντζῆς

Πρὸς

Τοὺς ἀναγγελθέντας δανειστάς,

1) Θεόδωρον Μποσινάκην ὀδοντοϊατρὸν ἐπισπεύδοντα δανειστήν, 2) Παναγιώτην Δάγλαρην κτηματίαν. 3) Εὐάγγελον Δάγλαρην κτηματίαν 4) Χρῆστον Ἰωάννου κτηματίαν 5) Ἰωάννην Στεργιόπουλον ἀντισυνταγματάρχην ἀπόστρατον κατοίκους Ἀθηνῶν καὶ 6) Γεώργιον Φανούριον γεωργοκτηματίαν κάτοικον Κηφισσίας. Προκειμένου νὰ συνταχθῇ πίναξ κατατάξεως ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων ἑκατὸν [4100] ἐκπλειστηριάσματος τῆς ἐνώπιόν μου συμφώνως μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 44928 ἔκθεσίν μου ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ γενομένου τῇ ἐπισπεύσει τοῦ δανειστοῦ Θεοδώρου Μποσινάκη πλειστηριασθείσης οἰκίας τῆς ὀφειλέτιδος Πηνελόπης χήρας Π. Κοφινοπούλου κειμένης ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἀμαρουσίου τοῦ δήμου Ἀθηναίων καλεῖσθε κύριοι ἵνα ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας προσαγάγητε ἐνώπιόν μου τὰ δικαιολογητικὰ τῶν ἀπαιτήσεων ὑμῶν ἔγγραφα καὶ λάβητε γνῶσιν τῶν προσαχθησομένων. Πᾶς ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδότω ἀντίγραφον τῆς παρούσης εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ὡς ἄνω καλουμένων πρὸς τὴν ὀφειλέτιδα Πηνελόπην χήραν Π. Κοφινοπούλου κάτοικον Ἀθηνῶν καὶ τὸν κ. Φρούραρχον Ἀθηνῶν διὰ τὸν ἕτερον τῶν ὀφειλετῶν Σωτήριον Φάρραν λοχίαν τοῦ πυροβολικοῦ κάτοικον Ἀθηνῶν ἢ καὶ ἀτομικῶς πρὸς αὐτόν. Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος «Ἡ Δικαιοσύνη»

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους κειμένῳ γραφείῳ μου [ἰδιοκτησία τῶν ἀδελφῶν Νικολάου καὶ Ἀριστοδήμου Γρυπάρη] σήμερον τὴν εἰκοστὴν τετάρτην [24] Νοεμβρίου 1907 ἐννεακοσιοστοῦ ἑβδόμου ἔτους ἡμέραν Σάββατον.

Ὁ Συμβολαιογράφος Ἀθηνῶν

[Ι. Σ.] **Δ. Καλιοντζῆς**

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἀθήνησι τῇ 26 Νοεμβρίου 1907

Ὁ Συμβολαιογράφος Ἀθηνῶν

[Τ. Σ.] **Δ. Καλιοντζῆς**

ὡς προείρηται μεγάλων κατηγοριῶν, ἀλλ' ἐντὸς αὐτῶν. Ὁ πολιτικὸς ἐγκλημάτιας δύναται νὰ ᾖ, καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοιοῦτος ἐκ *παραφορᾶς*, καθ' ἣν ἡ ἀφοσίωσις εἴς τινα σκοπὸν ὑπερβάλλει πάσας τὰς λοιπὰς τάσεις, καὶ ἥτις δὲν εἶνε ἡ ἐγωϊστική, ἀλλ' ἐνέχει καὶ στοιχεῖα αὐταπαρνήσεως καὶ ἀλτρουϊσμοῦ.

Ἐξ ἐναντίου δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ἀσυνειδησία, ἥτις συμβιβάζεται ἄλλως μετὰ μεγάλης δόσεως αὐταπαρνήσεως ἐπὶ τοσοῦτον καθ' ὅσον τὸ ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἐνδιαφέρον, ὑποκαθιστῶν τὰς ἐγωϊστικὰς ὁρμὰς καὶ ροπὰς αἵτινες ἀπαντῶσι παρὰ τῷ ἠθικῶς ἀνισορρόπῳ, διαπνέει τὸν δράστην τοῦ πολιτικοῦ ἐγκλήματος.

Ἐγκληματικοὶ τύποι ἐν τῇ πραγματικότητι καὶ τῇ ποιήσει

Καὶ ἄλλοτε ἐξ ἀφορμῆς μελετῶν ἐπὶ τῶν Σαιξπηρείων ἔργων, συγγράφων περὶ τῶν ἐγκληματικῶν τύπων, ἀπέδειξα πῶς ὁ βαθὺς οὗτος γνώστης τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ἐπέχυσε φῶς καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τοῦ δυσδιαχωρήτου βάθους τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Πρὶν ὅμως ἐπανέλθω εἰς τὸ θέμα τοῦτο, πρὸς ἀποφυγὴν βαρειῶν, κατ' ἐπανάλειψιν δὲ λαβουσῶν χώραν παρεξηγήσεων, θεωρῶ ἐπάναγκες νὰ προτάξω παρατηρήσεις τινάς.

Προβάλλεται στερεοτύπως ὡς τὸ προέχον καὶ ἰδιαζόντως κύριον σημεῖον, ὅτι καθ' ἑαυτὰ τὰ πρόσωπα τῶν Σαιξπηρείων ἡρώων οὐδαμῶς δύνανται νὰ καταταχθῶσι μεταξὺ τῶν ἐγκληματικῶν τύπων, καθ' ὅσον ταῦτα δίδουσι λόγον τῶν πράξεών των ἐπέκεινα τῶν ὁρίων τοῦ ὑπαρκτοῦ τούτου κόσμου.

Οὐδὲν τούτου ἀναληθέστερον. Βεβαίως δύναται πρόσωπόν τι παρὰ τὴν ἐγκληματικότητά του νὰ ὑπερέχῃ τῶν λοιπῶν κατὰ τοσοῦτον καὶ νὰ καθέζῃ τοιαύτην προεξέχουσαν θέσιν, ὥστε ἡ ἐγκληματικὴ αὐτοῦ φύσις νὰ ὑπολείπηται κατὰ πολὺ τῆς ὑπὲρ τὸν κοινὸν ἄνθρωπον φύσεως αὐτοῦ.

Μετὰ τὰς σχετικὰς διεξοδικὰς ἀναλύσεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ Nietzsche δὲν διαμφισβητεῖται πλέον ὅτι διὰ τὴν Ἱστορίαν δὲν προέχει ἐν πρώτῃ μοίρᾳ ἡ ἠθικὴ σημασία καὶ σπουδαιότης τοῦ ἱστοριογραφουμένου ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ ἐπήρεια ἣν ἐνήσκησεν ἐπὶ τῆς καθόλου ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν προάγει τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Καθ' ὅσον δὲ πρόκειται οἱ ἱστορικοὶ χαρακτῆρες νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἐκτιμηθῶσιν, ἐπὶ τοσοῦτον ἵστανται οὗτοι ὑπεράνω τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ. Οὐδὲν ἧττον καὶ ὁ ἐκ χαρακτῆρος ἰσχυρὸς, ὑπὲρ τὸν Κοινὸν ἄνθρωπον (Der Uebermensch) εἶνε ἀπαύγασμα τοῦ λαοῦ εἰς ὃν ἀνήκει, τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἤκμασε, τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος ἐν ᾧ διεβίωσε, πρὸ πάντων δὲ τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ἰδιοφυΐας καὶ ἰδιοσυγκρασίας.

Ἐὰν ὅθεν ὁ Ποιητὴς θελήσῃ νὰ σχεδιαγραφήσῃ αὐτόν, ὀφείλει κατὰ πρῶτον νὰ διαγνώσῃ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἐν λόγῳ προσωπικότητος καὶ ἀντιστοίχως νὰ ζωγραφίσῃ αὐτήν.

Ἐὰν ὁ ποιητὴς ἐπεχείρει νὰ περιγράψῃ τὸν ἥρωα τῆς δημώδους μούσης λαοῦ ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἢ ἄλλως ἀφ' ὅ,τι παριστᾶται οὗτος ψυλολογικῶς κατὰ τὴν περὶ αὐτοῦ κρατοῦσαν δόξαν, οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν θε ἠδύνατο νὰ ὑποτυπώσῃ τὴν ἐξ ἀντικειμένου λαϊκὴν δόξαν.

Οὕτω δὲ ὁλόκληρον τὸ δημιούργημα αὐτοῦ θὰ ἔμενεν ὡσεὶ ἐναέριον καὶ ἀστήρικτον καὶ θὰ ἐστερεῖτο, ἀκριβῶς ἐκείνου τοῦ στοιχείου τῆς ψυχολογικῆς ἀντικειμενικότητος ὅπερ ἰδιαίτατα χαρακτηρίζει τὸν ἀληθῆ δραματουργόν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΠΕΡΙ ΤΗΣ CONDICTIO INCERTI

Τόμοι ἐκ σελ. 168 Δρ. 3

ΠΕΤΡΟΥ Μ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
Εἰρηνοδίκου ἐν Πάτραις

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογήν του.

Τόμοι ἐκ Σελ. 128 Δραχ. 3